

15.3 Beweiden en begrazen

Beweiden of weidegang 🐄 is het begrazen van grasland (in tegenstelling tot (permanent) opstallen) om vlees, trekkracht en/of melk te produceren.

Bij continue beweiding zijn de dieren het jaar rond permanent op een zeer groot perceel. Bij omweiden 🐄 of roterend beweiden worden afwisselend andere percelen gebruikt. De dieren worden na uren, dagen of weken regelmatig verplaatst. Zo kan men er ook voor zorgen dat de grazers weg zijn op momenten dat wormeieren zich in mest hebben ontwikkeld tot infectieuze larven (ook afhankelijk van weer en temperatuur). Bij rust roterend beweiden blijft 1 perceel een heel jaar onbeweid voor plantenherstel, grond nestelende vogels...

Dagelijks een nieuw stuk gras geven is efficiënter. Je krijgt hogere grasopnames, minder beweidingsverliezen, snellere hergroei van gras en een gelijkmatiger melkproductie. Dit kan controleerbaar, maar arbeidsintensief met een verplaatsbare omheining.

Rantsoen beweiding: er wordt telkens een nieuwe strip toegevoegd aan een perceel.

Stripweide: er wordt telkens een nieuwe strip of strook, proper en vers gebruikt.

Leider-volger: eerst mogen dieren die meer nodig hebben (jonge kalveren, melkvee) een vers stuk begrazen, daarna nog ander vee. Bij kruipbegrazing is er een doorgang waar kleine (of jonge) dieren doorkunnen, maar grotere niet. Er kunnen ook meerdere soorten samen of na elkaar ingezet worden, vb. paard + schaaap etc.

Begrazen is een methode van landschaps- en natuurbeheer (net als maaien en eventueel afvoeren (verarmen), of plaggen) voor grasland en ruigtes, wegbermen en dijken. Combinaties van methoden (of dieren) zijn ook mogelijk.

Naast het jaar rond, en seizoensgebonden standbeweiding wordt ook gewerkt met intensieve schokbegrazing met (veel) ingerasterde dieren, afgewisseld met langere rustperiodes om de vegetatie te laten herstellen en eventueel tot bloei en zaadvorming te laten komen.

Voor Mob begrazing (veel dieren korte tijd op een beperkt perceel) is er (nog) onvoldoende bekend over effecten op korte en lange termijn i.v.m. vertrappen, vermesten, hergroei en opbrengst.

De methode wordt ook druk-, piek- of stootbegrazing genoemd, met imponerende adjectieven als gefaseerde, roterende enz. Het kan meerdere keren per jaar en meerdere jaren achtereenvolgend toegepast worden, vooral om ongewenste vegetatie (als exoten, voor ze zaad verspreid) te bestrijden. Zie ook 🐄 heide(behoud), potstal en heerdgang,

Afhankelijk van de doelstelling wordt een gepaste diersoort ingezet om aan de ongewenste vegetatie te knagen, knabbelen, bijten, plukken.

Dat kunnen gedomesticeerde runderen, schapen, geiten, paarden, ezels, of wilde grazers als edelherten en wisenten zijn. Of kleiner: varkens, konijnen, ganzen, slakken..

Runderen rukken gras met hun tong af, paarden bijten het nog korter af. Waar dieren mesten, grazen ze lange tijd niet om infecties met wormen te mijden. Ganzen plukken